

ONTWERP VAN EEN ZILVEREN KANDELAAR VOOR DEN BISCHOP VAN HAARLEM.

te bewegen, zij weinig kunstenaars ter harer beschikking vond. Wanneer aan kunst een dringende behoefte is zullen ook al spoedig de talenten zich vormen en waar „de voedende ader der kunsten” waar het geld, beschikbaar was zouden zich ook zonder academies en kunstnijverheidsscholen jonge kunstenaars gaan ontwikkelen; geen betere school dan het atelier van den werkman, geen beter stuwkracht dan de vraag naar altijd nieuwe kunstwerken.

Nu het oude Utrecht weer een bisschopszetel rijk werd, nu de bestellingen voor de kerk elkander opvolgden werd er hier al spoedig een werkplaats gevonden waar vaardige handen onafgebroken ponsoen en hamer hanteerden, waar de graveernaald nauwelijks uit de hand werd gelegd. En zooveel nieuwe

bestellingen van edelsmeedwerken volgden elkander op, dat een energiek jong kunstenaar zich met alle kracht op zijn handwerk kon toeleegen; hij kon zijn atelier uitbreiden, wat wagen, wat aanpakken. Het museum voor kunstnijverheid was voor de bisschopsstad een aardige en leerrijke instelling, voor den goudsmid was zij overbodig.

Van jongsaf te arbeiden in het atelier van den kunstdrijver, nu eens aan deze opgaaf dan aan gene zijn krachten te beproeven, vormt den handwerksman tot onafhankelijk meester; zoo werd ook de kunstenaar gevormd, die de kerkelijke kunst nieuw leven zou inblazen, den man aan wien dit artikel gewijd is.

* * *

Jan Hendrik Brom in 1860 geboren, leerde reeds als jongen op het atelier van zijn vader Gerardus Bartholemeus Brom het goudsmidsvak en hoewel hij thans betreurt geen academische opleiding te hebben genoten, zou deze hem geenszins de praktische leerschool vergoed hebben, die hij nu als handwerksman ontving, een leerschool die hem zoo innig vertrouwd maakte met zijn materiaal, met alle technische moeielijkheden van zijn vak en die hem, hij moge al eens te kort geschoten zijn in de anatomische kennis van de menschelijke gestalte wanneer hij groote composities met figuren in 't koper moest drijven, daarentegen even veelzijdig maakte in zijn vak als een meester der Renaissance. Hij teekent met een paar kleurtjes het ontwerp van een lamp of monstrans tot in alle details, en zoo'n teekening heeft niet zelden een pikurale bekoring; hij boetseert zijn figuren in klei of was, hij voert eigenhandig het teerste émail- of 't meest forsche drijfwerk uit; hij ontwerpt boekbanden en bisschopsstaven, gildeketenen en insignes; hij graveert grafplaten met levensgrooten figuren ten voeten uit, kortom hij durft allen arbeid aan en acht geen enkelen te gering en zoo is hij geworden tot een edelsmid van den eersten rang en zijn werkplaats tot het voornaamste atelier van kerkelijke kunst hier te lande.

Bij den dood van zijn vader werd, als